

НАША НІВА

Ціна особного нумэру 5 кап.

Выходзіць што тыдзень.

Адрес рэдакцыі і адміністрацыі: Вільня, Віленская вул., № 29.
Ціна з перасылкай і дастаўкай на 1 г.—2 р. 50 к., на 6 мес.—1 р. 25 к. на 3 м.—65 к., на 1 мес.—25 к. За граніцай: на 1 г.—4 р. на 6 мес.—2 р. 3 мес.—1 р. Перамена адрэсу—20 кап.

Абвесткі прыймаюцца на апошняй старонцы па 20 кап. за лінейку малымі літэрамі Рукапісы і карэспандэнцыі, прысланыя у рэдакцыю, павінны быць чытабельна напісаны с праўдзівай фаміліяй і адрэсам таго, хто яе прысылае. Можна такжа падпісаць прозьвішча разам с фаміліяй, хто не захоча каб была надрукавана праўдзівая фамілія. Адрэс і фамілія толькі для ведама рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права папраўляць і ўкарачываць прысланыя рукапісы і аўтарам назад іх не зьвертае.

Год X.

7 Мая 1915 г.

№ 18

АД РЭДАКЦЫІ. С прычыны сьвята Сёмухі чародны нумэр „Наша Ніва“ выйдзе 21 мая.

і вабіць Івока бел-пуховымі краскамi. У зелянёным бярэзнічку песьняр-салоўка на розныя лады, трэлі дзіўныя выводзіць. Гарпаашныя селяне прыбіраюць свае хаткі асьвянцоннымі траўкамі, маладымі бярэзкамі і пахнучымі кветкамі.

Красныя дзеванькі выходзяць на зялёны луг з венкамі на русых галованьках, вядуць карагоды ды голасна пяюць:

«Тапчыце траўку, ламайце траўку!
«Пайшла траўка Богу жаліцца:
«Божа, Божа! мяне дзеўкі стапталі,

«Дужа, дужа яны скакалі...»

Атказ Бога:

— Табе, трава, заўсёды пара,
— Красным жэ дзеванькам
«Адна пара, адна часінка...»

Вось у гэтай сымбалічнай народнай песьні выяўляецца адвечны сум-туга чалавека аб сваім хвільвым жыцьці, як у той мятлічкі слабенкай, проціўнесьмяротнасьці акружаючай натуре. Чалавеку «адна пара», а траўцы «заўсёды пара!» Дзеля гэтаго у вясне жыцьця чалавека, пад веснавым гарачым сонейкам, трэба жывіцца у шчырым зьяньні с полем і лугам, трэба весяліцца у адпачынку сваім пасья працы у полі, калі ўсё абсеяна, уладжэна у парадку да Сёмухі.

Трэба песьні пяць!

Толькі сёлета занатда шмат працы для астаўшыхся пры гаспадарцы сваей... і бадай ці хоць часу адпачыць і ці захочэцца павесяліцца...

* * *

Сьвяткі у нас сьлята не зялёныя, а чырвоныя. Бо кроў і агонь афарбавалі наш край многапакутны. Атрута сьмерці пакалечыла жыцьцё горкаю палын-травою...

Не траўкі, а людзі пайшлі Богу жаліцца:

— Божа, Божа! нас стапталі!..

І жаль гэты нясецца з аднаго канца сьвету на другі канец...

Крывавымі літэрамі напісана у гісторыі чалавека:

— Божа, Божа! нас стапталі!..

Толькі кожны народ паасобку цешыцца цяперака адным: Гэта вялікае горэ службы аграмадным пратэстам проці цяперашніх парадкоў жыцьця.

Усе перэканаюцца, што непрыхільнасьці-нязгоды паміж народамі-нацыямі кіруюць да зьверства, да страты чалавечага аблічча, да агульных згуб.

І гэта вялікая вайна навучыць усе народы жыць у згодзі і брацтве...

І запануець на зямлі адвечны веснавы дзень Зялёных Сьвяткоў...

І ўсе народы з венкамі шчырай еднасьці на галовах сваіх будуць разам сьвяткаваць і песьні пяць пад праменьнямі жыватворнаго сонейка-шчасьця!

Змітрок Вядуля.

ВАЙНА.

На ўсходнім фронце. Апошніе весткі ад Штабу Верхоўнаго Глаўнокамандуючаго такіе:

2 мая. «С пачатку красавіка пачалі паступаць весткі аб масовых перавозках нямецкаго войска з іх заходняго фронту і аб зграмаджэньні іх у Заходней Галіччыні. Пры стварыўшыхся абставінах прышлося спыніць пашырэньне нашаго удару на Мезо-Лаборцікім і Ужоскім напрамках, каб не раздоўжываць на далей нашэ размяшчэньне іздабыць магчымасьць скіроўваць рэзервы на ўгражаны участак нашаго фронту. Аднак, сілы, якія праціўнік паставіў ізноў перакінуць на наш фронт, аказаліся на столькі значнымі, што нашай трэцяй арміі не ўдалося стрымаць іх напору на участку Ценжковіц—Горліце. Пры помачы безупынных заўзятых бітвоў і пераходу ў быстрые проціатакі, якімі ўдалося недапусьціць задуманаго непрыяцелям прарыву нашаго размяшчэньня, напіраньне праціўніка былі зьведзены к чалавым ударам на раз з разам займаньне трэцяй арміяй лазыці. Высокі дух нашаго войска пазволіў ім, захоўваючы поўны парад, развязаць выпаўшны на яго трудныя баевыя задачы і нанесьці непрыяцелю вялікія страты. К 1 маю ўся трэцяя армія разшырылася на р. Сяні. У сагласі з гэтым прышлося такжа прыступіць к ужо закончыванаму перэмяшчэньню суседніх арміяў, каб дапаваць займаньні імі фронт. Хоць нам прышлося пры гэтым адыйці с Карпат, але адначасна з гэтым, пры помачы станоўчаго наступленьня у ўсходней Галіччыні, мы дасьціглі вельмі значных рэзультатоў на нашым левым крыле, каторае прычыніло аўстрыякам на Днестры цяжкую неўдачу на фронце 150 з лішнім вёрст. У працягу 5 дзён ад 26 красавіка намі захоплена ў гэтым раёні 20,000 палонных, а непрыяцель прымушэны к поўнаму безпарадкаваму атступленьню за Прут. 1 мая нашы дальнабойныя батарэі Перамышля рассяялі непрыяцельскую калону, падбліжаўшыся з захаду, і нанесли ёй значныя страты. На другіх участках на Сяні і на ўсходніх склонах Карпат бітвоў не было. Разбітая на Днестры аўстрыяцкая армія і красавіка ўтрымалася на левым беразі Прута толькі ў раёні Коломыі, як пры помачы перакінутай сюды падмогі, так і вёўшы ў бітву апошніе рэзервы сапероў, атапныя атрады і задніе фарміраваньня. У той-жэ дзень нашэ войско пасья бітвы узяло Надворную. Снятынь быў захоплены яшчэ прад гэтым днём нашай конніцай, перабраўшайся з налёту ськрозь украпленяны перадмоўнай пазыці. Заўзятае нашэ напіраньне адбываецца. Адбіўшы некалькі атак з захаду ад Шаўляў, мы карысна атакавалі каля вёскі Груздзі і аткінулі значную непрыяцельскую калонну, катораая мецілася абыйці Шаўлі с поўначы».

3 мая. «Увесь раён к усходу ад рэк Вндавы і Дубісы цяперака ачышчэны ад непрыяцеля. Немцы, меціўшыся ў працягу некалькіх дзён пераходзіць у наступленьне на Шаўлі, 1 мая аткінуты з вялікімі для іх стратамі. К захаду ад Нёману было такжа колькі карысных для нас стычак. 1 і 2 мая на Сяні завязаліся бітвы ў раёні Лезахова і Яраслава. К паўдню ад Перамышля непрыяцель падтрымлівае стычкі з нашай конніцай толькі раз'ездамі. На р. Пруце 1 мая карысна для нас бітвы адбываліся. Наша войска дасьцігла ў некалькіх пунктах да чыгункі Долятынь—Коломыя 2 мая Чорнаморскі флот абстрэліваў Кефкея—Ерэглі і Кілімлі. Зністожэна 4 нагужэньня пароходы і 20 парусных караблёў».

4 мая. «2 мая і з раніцы 3 мая бітвы ў Шавэльскім раёні пашыраліся для нас аусім добра. Наша войска перэбраўшыся цераз Дубіссу, атакавала немцоў, пры чым заўдалалі аюпамі і захапілі 8 гармат і некалькі сот палонных. Паміж Шіліцай і верхнім цячэньнем Віслы непрыяцельскія калонны ішлі у сьлед за нашым войскам, пераходзіўшым на новы фронт. Каля Гельнева, Руска-Брода і Сухаднёва мы нанесли раптоўнымі проці-атакамі сільныя страты непрыяцельскім атрадам. У раёні між Вержбнікам і Опатавам, а такжа к поўдню ад апошняго нашэ войско 3 мая раптоўным наступленьнем аткінулі перады непрыяцельскія калонны ў на глыбіню больш за 10 вёрст. На Сяні сільная гарматная стрэляніна ад уплыву Віслокі к Перамышлю. На напрамках к Стрыю і Доляне непрыяцель, нясуць вялікія страты, вёў безкарныя атакі проці ўзноў занятаго намі распаляжэньня. Пры гэтым мы такжа ўзялі некалькі сот палонных. На Пруце 2 мая непрыяцель вёў ад Долятыня і Коломыі паўторныя атакі густымі калоннамі, карысна намі адбітыя. Мы ізноў захапілі 4 цяжкія гаубіцы і перакінулі цераз Прут пярэднія атрады».

5 мая. «У Шавэльскім раёні мы прадаўжаем карысна аддэсьняць немцоў. У раёні між Нёманом і чыгункай на Вержбалова нашэ войско, перайшоўшае ў наступленьне, вядзе бітву з непрыяцелем. На участку між Опатавам і левым берагам Віслы і на ўсім Галічанскім фронце да аюліц Коломыі 3 мая грамадныя массы непрыяцельскаго войска атакавалі нашы пазыці, прычым цэнтрам непрыяцельскаго напіраньня яўляецца раён к поўначы і паўдню ад Перамышля. На левым беразі Віслы мы ня толькі адбілі гвалтоўныя атакі непрыяцеля, але, перайшоўшы ў наступленьне, захапілі да 3 тысяч палонных, некалькі гармат і кулемётоў. Каля Яраслава, пад нашым сільным гарматным агнём, немцы, не зважаючы на вялізарныя страты, мецюцца умацавацца на правым беразі Сяну. За дзень тут намі зьбіта некалькі непрыяцельскіх самалётоў, кіраваўшых з гары гарматнай стрэлянінай многачысленных непрыяцельскіх батарэяў (у батарэі

На Сёмуху.

Пайдзём, дзеванькі,
На лугі-лужокі
Завіваць вяночкі.
Народная.

Зялёныя Сьвяткі. Весна у поўнай красе сваей. Чаромуха цвіце

Сумна завывае...

Сумна завывае
Вецер пад вакном,
Хмора падувае
Золадом кругом.
Жудасна стаецца
Слухаць завыванья;
Мне усё здаецца
Песьня нараканья.
Там на полі чыстым
Наш малойчык гіне,
У смерці сьне вячыстым
На веці застыне,
Не зазнаўшы докі
У маладыя леты,
Знаўшы бітвы ў полі
Ды рыштунак гэты:
Вінтоўка—дзяўчына,
Штых жалезны — друг,
Акопы — хадзіна,
А гарматы плуг...
Дзень і ноч вясельле,
Музыка іграе,
З гарматоў тыгеле
Дым з агнём шугае.
Земля так і скача,
Гранаты танцуюць...
А «там» хтосьці плача,
«Там» дома гаруць...
Пакос за пакосам,
Як жытні снапочкі,
Проста і укусам
Ложацца браточки.
Сумна завывае
Вецер пад вакном;
Маці уздыхае
Перэд абразом.
Моліцца і плача,
Каб Бог меў агляд —
Над сыночкам, значэ,
Каб прыйшоў назад.
Сумна завывае
Вецер пад вакном...
Сын твой памірае,
Сьпіць сьмяротным сном.
Я. Масьлянік.

3 Беларусі і Літвы.

3 Віленшчыны.

Продзі пошэсьці. Віленскі губэрскі лекарскі аддзел наладжывае для змаганьня с пошэсьцай 8 рукомых атрадоў; 4 атрады ужо наладжаны. У склад кожнага атраду ўходзіць 1 доктар і 2 фэльчэры.

У атрады прыймаюць студэнтаў с пятаго курсу.

Прыкметы неураджаю. «Kur. Lit.» нішэ: «Азімьне пасевы і ярына с прычыны сухой пагоды ва ўсіх мейсцох віленскай губэрні выглядаюць вельмі дрэнна. Жыта чупь паднялося ад зямлі і ўжо амаль што ня йдзе ў каласы. Ярына і канюшына так сама выглядаюць вельмі кепска. Земля зусім высахла. Сеўба ідзе, як трэба. Гаспадары дакладаюць усіх сіл, каб утрымаць сваю гаспадарку, як належыць. А перашкод шмат. Зусім німа штучных гнаёў; не хапае рабочых рук, машын, коні і валоў да працы і ў дадатку — неспрыяючая для гаспадароў пагода. Ужо можна сказаць сьмела, што сёлетняе уборка с поля прынясе вельмі сумныя карысьці і, калі суш патрывае яшчэ са два тыдні, то агульны неураджай будзе напэўна».

Зьменшэньне сьўбы бульбы. Сёлета па ўсей віленскай губэрні зьменшылі гаспадары сьўбу бульбы с прычыны, што шмат бравароў прыпынілі сваю «працу». Усё поле каторае йшло даўне пад бульбу, сёлета засеваюць аўсом і інш. ярыной. Селяне вельмі шмат сеюць уселякіх траў, а гэта дзеля таго, што шмат трэба для войска сена і цэна на гэта апошняе вельмі павялічылася.

Замена коньмі. Ваенныя ўласьці пазволілі абменьваць належачыя да войска жарэбныя і ўжо з жарэбтамі кабылы на коней і не жарэбныя кабылы, каторыя прыгодны для войска. Аб такой замені паліцыя ў Вільні ужо апавесьціла жыхароў.

Патайныя браваркі. Акцызнікі цяпер вельмі працуюць над вышуківаньнем патайных браваркоў с палітуры і «дэнатуркі». І вось калі ў віленскай губ. ў 1913 г. было выкрыта такіх браваркоў усяго 15, у першай палавіне 1914 г.—9, а другой—ужо 49, дык ад 1 студня да 1 мая сёлетняго году патайных браваркоў выкрыта аж 59.

Пажары. 24 красавіка у ночы у мястэчку Дзерэўно, віл. губ., выгарэло 100 з лішнім дамоў. У агні згінула кабеціна. — 28 красавіка у в. Ганчары пажар зністожыў 10 хат і 19 халодных будоў-

ляў. Пашла з дымам і быўш. «казённая вінная лавна». Харчы для Вільні. 2 мая у разьніцы забілі: жывёлы мейсцовай 72 штукі, ваеннай—44, сьвіней—2 шт. Прывязалі па чыгуныцы: мулі 1 вагон, збожа—2, іншых спажывучых тавароў (макарону, бульбы, вотрубяў, кавы, гарбаты і інш.) 4, вугля 1, дрэва 12, мяса—7, і іншых тавароў 9; на другой станцыі: мукі пшаннай 1 вагон, ячменю 1, вотрубяў 3, цукру 2, бульбы 1, бульбянай мукі (крахмалу) 2, агуркоў квашаных 1 і розных тавароў 5; усяго 52 вагоны.

3 Міншчыны.

На змаганьне с пошэсьцамі земствы і гарады мінскай губ. асыгнавалі поўмільёна руб. грошы.

Гаспадарскі гурток. У Докшышцах, барыс. пав., зацьверд жэны «Докшыцкі сельска-гаспадарскі кружок».

3 Самалёты над Беларускай часткай мястэчка Любань (бабруйскага пав.); згінуло у агні 50 з лішнім дамоў, шмат іншых будоўляў і гаспадарскаго дабра. У в. Кутнево, сліцк. пав., выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Самалёты над Беларускай часткай мястэчка Любань (бабруйскага пав.); згінуло у агні 50 з лішнім дамоў, шмат іншых будоўляў і гаспадарскаго дабра. У в. Кутнево, сліцк. пав., выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Пажары. Выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Самалёты над Беларускай часткай мястэчка Любань (бабруйскага пав.); згінуло у агні 50 з лішнім дамоў, шмат іншых будоўляў і гаспадарскаго дабра. У в. Кутнево, сліцк. пав., выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Пажары. Выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Самалёты над Беларускай часткай мястэчка Любань (бабруйскага пав.); згінуло у агні 50 з лішнім дамоў, шмат іншых будоўляў і гаспадарскаго дабра. У в. Кутнево, сліцк. пав., выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Пажары. Выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Самалёты над Беларускай часткай мястэчка Любань (бабруйскага пав.); згінуло у агні 50 з лішнім дамоў, шмат іншых будоўляў і гаспадарскаго дабра. У в. Кутнево, сліцк. пав., выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Пажары. Выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Самалёты над Беларускай часткай мястэчка Любань (бабруйскага пав.); згінуло у агні 50 з лішнім дамоў, шмат іншых будоўляў і гаспадарскаго дабра. У в. Кутнево, сліцк. пав., выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Пажары. Выгарэла ад пажару 27 дамоў; страты каля 15,000 р.

Гэтак скачуць — хто патроху, хто памногу.
Нейкі конік адтаптаў чмялісі ногу.
Госьці спорна п'юць-ядуць ды размаўляюць,
А музыкі граюць, дыхту заўдаваюць.
Умела муха на вясельле запрашаці,
Ды над тое лепі ўмела частаваці.
Усяго стаяла досыць для гасьціны:
Нават мёд быў і чмяліны, і пчаліны.
Хрушч вялізны так гарэлікі насмактаўся,
Што зваліўся ды ў куточку высыпаўся.
Восн ў шатах чорных з жоўтымі стракамі
Проста елі мушкы злоснымі вачамі.
А яна ля мужа скромненька сядзела
І зялёненькай спаднічкай зіхацела.
Мураўёна нізка звесіла галоўку,
Бо заната зацягнулася ў шнуроўку.
Ды як скрыкнула, як ахнула раптоўна:
У кроплі дожджыка танула мураўёўна.
Усё сьцямвела, кроблі шпарка застукалі,
У дупло, дзе мушка жыла, пападаці.
Пахаваліся ўсе госьці у куточкі:
Так спынілася вясельле сярод ночкі.
А на заўтра ўсе, як толькі ўсталі зранья,
Дык пашлі да камара на балеваньне.
І былі яшчэ нарэшці пярэзовы,
Каб не стала аб радзіну кепскай мовы.

Толькі умее с хлопцамі
Жартаваць.
Ані выткаць кросенкі,
Ані шыць,
Ані стравы хорашэ
Наварыць.
Паштурхаў камарычэк
Галаву:
«Як я з гэткай жонкаю
Пражыву?
Дзе я вочы, браціўкі,
Меў свае,
Як сабе за жоначку
Браў яе?»
Паляцеў ён плакацца
У лясок,
Сеў на дуб зялёненькі
Пад лісток.
Пахіліў галовачку.
Уздыхнуў,
Песьню сумна, жудасна,
Зацягнуў:

«Выйду ў поле, ды разважу тое горэ,
Гэй, гаротнае, маркотнае!
Ты шырока, маё палейка,
Ад кусточка да кусточка разлегаешся,
Ты глыбока, сэрце, краешся.
Дзе цяпер я сьмерць сваю спаткаю:
Ці у моры, ці у рэчцы, ці ў ставочку,
Што капытам пры дарозі быў прабіты,
І да краю буйным дожджыкам наліты?»

Песьлі дошкі з дубоў плавалі,
Гэблявалі, труну змайстравалі,
Ўсю чырвонай кітайкай аббілі,
Ўстужкай чорнай с краёў аттачылі.
Гэй, кладуць камара ў дамавіну,
Сазываюць сяброў і радзіну.
Камары над труной затрубілі,
Светлячкі лепі зорак сьвяцілі.
— Вы паціху, музыкі, зайграйце,
Маё сэрце у край не ўражайце.
Горка мушка—ўдава галасіла,
Скорай сьмерці у Бога прасіла:

«Мой мужочэк, а мой камарочэк,
Ты падай мне с труны галасочэк.
Ах, ніхто гад табой не заплача,
Толькі хмарачка дробнымі дажджамі,
Толькі мушачка горкімі сьлезамі».

Палажылі дамоўку на мары,
Панясьлі праз лугі ды папары.
Ля дарогі магілу капалі
І у ёй камара пахавалі,
У сырую зямельку зарыці,
Зьверху насып вялікі зрабілі.
Людзі дэбрыне шляхам мінаюць,
Шапкі нізка здыймаюць, пытаюць:
— «Ня іначэй, вяльможны мандроўнік —
Генерал, ці майёр, ці палкоўнік?»
— «Не, ляжыць тут камар-камарочэк
У катораго з локаць насочэк».

Максім Богдановіч.

— Што за шум у бары учніўся?
— А камарык там з дуба зваліўся.
Грыгнуў ён на зямлю з высакосьці
І пабіў-паламаў сабе косьці.

IV
Абляцелі кветачкі
Не ў пару.
Невясёла шэраму
Камару.
Як начаў ён параю
З мушкай жыць —
Давялося беднаму
Патужыць.
На умее мушачка
Працаваць,

Пажар зністожыў каля 300 дамоў у мейсцовасці, распаложанай на падальскім ад вакзалу.

Земскі у палоні. Як паведамляе «Віл. Вѣст.», янішскі земскі начальнік, граф Кейсэрлінг, што быў астаўся у Янішках пасля атходу расейскага войска, ўзяты ў палон немцамі як заложнік і атпраўлены ў Нямеччыну.

Уцекачы. У Рэжыцу, вітэбск. губ., за апошніе часы прыбыло каля 8,000 уцекачоў-жыдоў.

З усіх старон.

Ваенны падатак. Апавешчана зацверджаную Гасударам уставу аб ваенным падатку з асоб, асвабоджаных ад ваеннай павіннасці. Новае право ўступае ў сілу з 1 студня 1915 г. Падатак павінны плаціць ад часу прызыву і да 44 году жыцця усе тые, што не служылі у войску, як напр. ратнікі і 2 разраду і інш. Не плаціць падатку змяніўшы падданства, прызнаны нездольнымі да працы, пакліканым на вайну, а такжэ пазбаўленым судом правоў. Самы меншы размер падатку — 6 руб. у год, а тые, што маюць даходу больш як 1000 руб. у год, то плаціць кожны год ад 25 да 200 р., зважаючы на іх даходы.

Салдацкія рэчы. Ваенныя ўласці пастанавілі купляць ад запасных салдатаў, апалчэнцоў і навабранцоў, што будуць прызвацца ў 1915 г., толькі боты і бялізну.

Павялічэння гарадзкіх наlogoў. Абласны камітэт паўночнага району ўсерасейскага хаўрусу гарадоў пастанавіў старацца аб павялічэнні гарадзкіх наlogoў. Павялічэння наlogoў выклікано вялікімі расходамі камітэта на справу лячэння і дагляду раненых ваякоў.

Аб ваенных шкодах. Міністар загранічных спраў пачаў старацца ў Радзі Міністроў аб канечнай патрэбі для Расеі, не чакаючы канца вайны, прыступіць к збіранню ведамасцей аб шкодах, якіе маюць расейскія падданне, каб перад канцом вайны загадаць ад нямецкага, аўстрыяцкага і турэцкага ўраду звароту гэтых шкод.

Падатак на тканіны. Міністэрства фінансоў маніцца налажыць падатак на ўсе вырабляныя расейскімі фабрыкамі тканіны. Ад гэтага падатку казна спадзяецца мець даходу кожны год 17 мільёноў руб.

Падатак на соль. Рада міністроў высказалася проці таго, каб зменшыць часовы падатак на соль.

Забарона. Урад забараніў перавозку прыватных грузаў у Імпэрыю пераз Архангельск з прычыны маючага быць усіленага карыстання з яго для казённых перавозак.

Праца палонных. Міністэрства ўнутрэнніх спраў атрымала весткі, што 23 земствы дамагаюцца 8,124 палонных і 11 гарадоў — 4,391 палонных для прымусовых работ. «Нов. Вр.» піша, што ў маі урад пачне строіць новыя чыгункі, а з прычыны недахвату рабочых рук будзе выкарыстана на гэта праца палонных.

Пагалоска. Астраханскі губернатар апавешчае: «Па горадзі развішлася пагалоска, што ў найбліжэйшым часі будуць пакліканы на вайну ратнікі другога разраду. Вяясняю, што пагалоска гэта не мае ў сабе праўды і на нічым неаснована. У папярэдніе мобілізаці яшчэ не паклікалі ўсіх

ратнікоў першаго разраду, так што астаецца яшчэ паклікаць гэтых ратнікоў першаго разраду з прызывоў 1899—1892 г., г. зн. за 8 год.»

Высылка жыдоў. 30 красавіка апавешчана загад аб высяленні усіх жыдоў с Курляндзкай губ. Жыды паспешна выезджаюць. З гэтай прычыны у Мітаві небывалы рух. Жыды атпраўляюць сваю маёмнасць на параходах і конях у Рыгу, а адтуль далей. Пазволена астацца толькі хворым. З багацейшых жыдоў наладзіўся асаблівы камітэт для ўспамогання бедным пры выездзі.

Аб мільярднай пажычцы. У «Kur. Lit.» надрукавана: «Нов. Вр.» разважаючы выпуск ўнутрэнняй пажычкі на мільярд руб. (мільярд — 1000 мільёноў), уважае карысным прыпомніць, што гэта пажычка ня ёсць апошня: «Першая пажычка ў поўмільярдаперакана ла аб мажлівасці лёгкай удачы другой поўмільярднай пажычкі. А калі памысна удалася другая поўмільярдная пажычка, то мы перэканаліся, што можэм пакінуць гэты поўмільярды пажычкі і перайсці да пажычкі ў цэлы мільярд. А цяперашняя мільярдная пажычка дае ўжо пэўнасць, што ў разі патрэбы, то будзе зроблена другая ўнутрэнняя мільярдная пажычка.»

Проді шырэння пагалосак. У прыбалтыйскім краю апавешчана гэтка загад ген. П. Курлова: «С прычыны пашырэння за апошні час самых недарэчных чутак аб змаганьнях і палажэнні нашага войска апавешчаю, што ўсіх асоб, пашыраючых трывожныя чуткі, буду ў ўважаць, ня глядзючы на іх грамадзянскае становішча, за сумысна памэгаючых нашым ўрагом і буду стасаваць да іх самыя сур'ё адміністрацыйныя кары — да высылкі у аддаленыя губ. ўлучна.»

Таргоўшчыкі опіуму. У Іркуцку ў парадку ахраны жандармскіе чыны зрабілі пільны вобьск у іркуцкім сыскным аддзяленьні. У часі вобьску, у котрым прыймалі ўчасце шмат чыноў жандармскага упраўлення і паліціі, ўсе чыны сыскаго аддзялення былі абезваружаны, і праца сыскаго аддзялення да часу спынена. Аб результатах вобьску выслана падрабная данясенне ў дэпартамент паліціі. Начальнік сыскаго аддзялення Романов арыштованы і прывезены с Чэрэмхова у Іркуцк. Апрача таго, арыштованы надзірацелі сыскаго аддзялення Франчук і Максімов. Гэты вобьск і арышты знаходзюцца ў самым блізім звязку з выкрытай абшэрнай арганізаціей таргоўлі опіумам. Арганізація гэта, збывала шмат опіуму ў Манчжуры і ў Ленскіе прыскі. Пры вобьску у сыскном аддзяленьні выкрыта вялікі запас опіуму.

Проді дачнікоў. У Петраградзі ваенныя ўласці апавешцілі: Уласнікамі некаторых распаложаных

у аколцах Петраграду дач і іншых для жыцця будоўляў мейсцовай паліціей будзе паведамлена, што пражыванне у належачых да іх дачах і будоўлях пастароньніх асоб (не маючых ў даным мейсцы пастаяннай аседласці) забараняецца без асаблівага пазвалення належных жандармскіх ўласцяў. Вінаватыя ў невыпаўненні гэтай абавязваючай пастановы будуць карацца штрафам да 3000 р. або турмой да 3-х месяцаў.

Проді роднай мовы. У Рызі у канцелярыях окружнага суду забаронена гаваріць па латышску, эстонску і літоўску, а такжэ рабіць спраўкі і аб'ясненні ў гэтых мовах.

Кары за газеты. Ваенны начальнік г. Масквы аштрафаваў па 3000 р. газеты «Веч. Извест.» і «Голосъ Москвы». Петроградзкі граданачальнік аштрафаваў на 3000 р. газету «Веч. Время» за стацыю аб дабрачынных зборах на поці. У Петраградзі, па загаду ваеннай ўласці, закрыта на ўвесь час ваеннага палажэння часопісь «Новый Восходъ».

Кары сьмерцай. У Кіеві ваенна окружны суд засудзіў на павешэнне селяніна Врагія за убіцтва з мэтай грабежства. Гэты самы суд засудзіў на павешэнне аўстрыяцкага падданана Земко.

Справа 20 селян. Адэская судовая палата зацвердзіла прыгавор вінніцкага окружнага суду, прысудзіўшага на 4 мес. турмы 20 селян за тое, што не дапусцілі агента земскай страхоўкі для ацэнкі селянскіх надзелоў.

За «донатурку». Акругны суд у Ніжнім Лошаві (Пензенск. губ.) засудзіў провізора Юнеева на 6 год катаргі за продаж у часі Мобілізаціі, пад відам бальзаму, мешаніны з дрэвесным спіртам, ад піцьця каторай памёрла 10 запасных.

За згілае сена. Пскоўскі акругны суд засудзіў дамаўласніка Лохова на паўтары гады арыштанскіх рот за тое, што ў часі конскай мобілізаціі ён дастаўляў гнілае сена.

Скарб. У часі раскопак каля Кіева Пропеўскіх курганоў выкрыта двое могілак: зверху мо-

гілкі с XVII сталяцця, а глыбей могілкі скіфскіх часоў. Апрача гэтаго знайдзена грабніца з некаторымі азнакамі каменнага веку.

У Польшчы. У Варшаві гурток грамадзянскіх працоўнікоў падаў зацвярдзіць уставу таварыства пад названнем «Польскае коло народнаго злучэння», якое ставіць сабе мэтай дапамаганне уселякімі сіламі злучэнню польскіх зямель.

У Галіччыні. Урадовы «Львовскій Вѣстникъ» паведамляе, што у 17 паветах Заходняй Галіччыні 40,385 душ астэлося без ніякаго прыпынку і 192,738 душ без уселякіх спосабоў да жыцця. Каб заспакоіць харчамі жыхароў, то трэба канечна кожны месяц: мукі 221 вагоноў бульбы 99 вагоноў і солі 30 вагоноў. На засеянне поля трэба 9010 вагоноў аўса і 824 вагоны ячменю. Не хапае 21,000 коні. Дагэтуль зруйнавана 6,879 дамоў і большая часць гаспадарскіх будоўляў (у адным тарноўскім павеці 1,900). У сямі паветах німа аніякай лекарскай помачы. — С Кіева паведамляюць, што туды маніцца прыбыць больш за 5000 уцекачоў з Галіччыні для размяшчэння іх на сельска-гаспадарскіе работы. — «Р'чь» піша, што у звязку с прыездам у Петраград генерал-губэрнатара Галіччыні, гр. Бобринскаго і архіепіскапа Еўлогія, урад будзе разглядаць вельмі важныя пытанні аб упарадкаванні цэркоўных спраў у Галіччыні.

Рэдактар-Выдавец

І. Луцэвіч.

Пахвінныя бандажы.

Важна для хворых нілоў. Раблю спецыяльныя бандажы для кожнаго хвораго кілай, каб не павінен быў мучыцца гэтым, а раблю цяпер новы сорт бандажоў, без спружыны, г. з. гумілястыкавыя па найвейшай сістэмі інжэнера А. КЛАВЕРЫ с Парыжа. Я раблю розныя сарты дамскіх бандажоў, бінты нэрковме і на-брушкі, а так сама бандажы розных сартоў для дзяцей. Заказы выпраўняюцца скоры і акуратна. Адрэс: Бандажна-арганізацыйная майстэрня І. Хілісбэрга, Вільня, Благавешчэнская 14. Фірма бытуе ад 1890 г.

Прыймаецца падпіска на 1915 год на
„Нашу Ніву“
 Год выдавецтва X.

Цэна «НАШАЙ НІВЫ» на год с перасылкай—2 р. 50 кап.; на поўгода—1 руб. 25 кап.; на 3 месяцы—65 к.; на 1 м. 25 к. Усе гадавыя і поўгадавыя падпісчыкі атрымаюць дарма «Беларускі Календар».

Адрэс рэдакціі: Вільня, Віленская 29.

Рэдактар-Выдавец І. Луцэвіч.

Падпіску на „Нашу Ніву“ прымаюць усе пошты у Расеі. Падпісваючыся на поці за перасылку падпісных грошы плаціць ня трэба.